

Käännöstiede Tieteen termipankissa Talkoistetun termityön ihanuus ja kurjuus

Kaisa Koskinen
Itä-Suomen yliopisto

1 Taustaa tieteen termipankista

Tieteen kansallinen termipankki on Suomen Akatemian ja Helsingin yliopiston rahoittama suurhanke, jonka tavoitteena on rakentaa kaikkien Suomessa harjoitettavien tieteenalojen yhteinen, avoin ja jatkuvasti päivittyvä termitietokanta koko tiedeyhteisön ja kaikkien kansalaisten käyttöön. Tieteen termipankki (tieteentermipankki.fi) on semanttista MediaWiki-alustaa käyttävä palvelu, jonka kehittäminen aloitettiin vuonna 2011 kolmen pilottihankkeen – kasvitieteen, kielitieteen ja oikeustieteen – termistöjen pohjalta (ks. myös Onikki-Rantajääskö ja Pitkänen-Heikkilä 2015). Myös muut tieteenalat voivat perustaa omia aihealueitaan ja asiantuntijaryhmiään termipankkiin. Marraskuussa 2015 suomenkielisiä aihealueita on mukana jo 29, ja uusia on tulossa.

Kunkin uuden aihealueen perustamisvaiheessa termipankkihankkeeseen palkatuilla työntekijöillä on merkittävä rooli, mutta aihealueen kehittäminen ja ylläpito on ensi sijassa kyseisen alan tutkijoiden varassa ja kollektiivisella vastuulla. Wikityöskentely perustuu malliin, jossa aktiivisista asiantuntijoista kootut ryhmät toimivat talkoistajina ja käyttävät termistön laadunvarmistuksessa omaa harkintavaltaansa, mutta varsinaista termityötä eli termien lisäämistä ja määritelmien ja selitteiden laatimista on tarkoitus tehdä koko alan voimin. Termipankkiin voivat kirjautua asiantuntijaksi kaikki alan tutkijat. Myös satunnaiset ja kirjautumattomat käyttäjät voivat osallistua termipankin ylläpitoon muun muassa vinkkaamalla puuttuvista termeistä tai avaamalla keskustelun tiettyyn termiin liittyvistä määrittelykysymyksistä.

Termipankki tarjoaa kaikille tieteenaloille mahdollisuuden edistää suomenkielisen termistön yhtenäisyyttä ja käydä keskusteluja termivaihtoehtojen keskinäisestä paremmuudesta, alan keskeisten termien määritelmistä sekä tulkintaeroista. Se on saavutettava ja myös verkkonäkyvyydeltään erinomainen apuväline kaikille alasta kiinnostuneille, mutta ennen kaikkea opiskelijoille. Sitä mukaa kuin aihealueita on tullut lisää, termipankin voima tieteenalat ylittävän ymmärryksen edistäjänä on sekin alkanut nousta esiin.

Samalla kun termipankki on käytännön tutkimus- ja opetustyössä avustava työkalu, se on myös merkittävä kansallinen tiedepoliittinen teko. Kielipoliittisesti termipankki on vahva kannanotto suomenkielisen tieteen puolesta, vaikka se monikielisenä resurssina ei asetukaan kansainvälisyyttä tai minkään muun kielen käyttöä vastaan vaan päinvastoin tarjoaa alustan myös vähemmistökielille. Sen talkooperustainen toimintamalli ja avoimuus ohjaavat kohti yhteisöllistä termikeskustelua ja velvoittavat jokaisen tutkijan

omalta osaltaan huolehtimaan oman alan käsitteiden ja termien kirkastamisesta.

Tässä artikkelissa tarkastelen käännöstieteen ensimmäisiä vuosia termipankissa ja pohdin siitä saatuja kokemuksia ja tulevaisuudennäkymiä. Näkökulma on henkilökohtainen, sillä olen toiminut käännöstieteen vastuuhenkilönä ja talkoistajana alusta saakka.

2 Käännöstiede termipankkiin: ensimmäiset askeleet

Käännöstiede kutsuttiin mukaan heti ensimmäiseen pilottivaiheeseen. Aluksi se sijoittui kielitieteen alle, mutta melko pian se irrotettiin omaksi alakseen.¹ Marraskuussa 2015 se sisältää 312 käsitesivua. Vaikka sivumäärä ei ole huikean suuri (joillain aihealueilla niitä on tuhansia), näinkin laaja termimäärä perustuu alkuvaiheessa tehtyyn päätökseen hyödyntää termistön pohjana kahta 1990-luvulla tuotettua sanastoa, Helsingin yliopistossa laadittua käännöstieteellistä sanastoa ja Turun yliopiston kääntämisen opetussanastoa. Niistä koostettiin aluksi yhteinen Excel-tiedosto, jonka avulla sanastojen päällekkäisyydet purettiin ja kokonaisuus saatiin hallittavaan muotoon. Keväällä 2012 Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton opettajien ja tutkijoiden jaoston jäsenet saivat pyynnön osallistua tämän aineiston valikointiin ja karsintaan, ja vajaa kymmenkunta jäsentä siihen myös tarttui. Näin päästiin hyvään alkuun sekä termistön laajuuden että talkoistamisen suhteen, mutta jälkikäteen katsottuna ratkaisusta syntyi myös vinoumia, joita on ollut työläs oikoa.

Koska pohjana käytettiin 1990-luvulla laadittuja sanastoja, ne eivät tietenkään sisältäneet uusinta termistöä. Käännöstieteen kaltaisella nuorella alalla, jonka voidaan katsoa vakiintuneen vasta 2000-luvun aikana, puute on merkittävä. Vaikka termipankkiin on viime vuosien aikana lisätty myös uusia termitietueita, on käännöstieteen kokonaisuus edelleen tältä osin vino. Turun sanasto on lisäksi tuotettu pikemmin kääntämisen opetuksen kuin sen tutkimuksen tarpeisiin, ja siinä korostuu ennen kaikkea tekstitason ilmiöiden nimeäminen, kun taas nykytutkimuksessa vahvasti esillä olevat kontekstuaaliset kysymykset ja metatason ilmiöt jäävät paljolti sivuun.

Molemmat pohjasanastot ovat taustaltaan vieraskielisiä. Helsingin yliopiston sanasto on englanninkielinen, ja sen monikielisten termivastineiden joukossa on myös suomi; kääntämisen opetussanasto on puolestaan käännetty suomeksi ranskasta. Vieras alkuperä näkyy molemmissa: suomenkielisiä vastineita on kehitetty varta vasten sanastojen tarpeisiin, eivätkä kaikki suomennokset ole lainkaan vakiintuneita. Vaikka termipankista jätettiin joukkoistetun alkuarvioinnin myötä pois suuri joukko tämäntyppisiä termejä, olimme karsinnassa jälkikäteen arvioiden aivan liian maltillisia, ja edelleen on mukana jopa sellaisia termejä, joiden ainoa verkkohakuosuma tulee termipankista. Vastaavasti suomenkielisistä käännöstieteellisistä teksteistä poimittua samoin kuin suomalaisten tutkijoiden kehittämää termistöä on varsin vähän, vaikka suomalaisella käännöstieteellä on pitkät perinteet ja vahva kansainvälinen asema (vrt. kuitenkin esim. *näennäisvirheettömyys*, *käyttäjäkeskeinen kääntäminen*). Termipankki tarjoaa termiehdotuksille ja suomennosvastineille näkyvyyttä ja lanseerausapua, ja tutkijoiden

¹ <http://tieteentermipankki.fi/wiki/Käännöstiede>

soisi enemmän hyödyntävän sitä oman tutkimusalueensa suomenkielisen termistön ja omien uusien näkökulmiensa vakiinnuttamiseen. Hyvä alkua olisi jo se, jos ainakin suomenkielisten artikkelien (esimerkiksi *MikaEL*in) kirjoittajat tarkistaisivat tekstiensä keskeiset termit aina myös termipankista tietueita tarvittaessa täydentäen ja uusia luoden. Mahdollisesti syntyviä erimielisyyksiä voisi sitten ratkoa keskustelualueella.

Vaikka jo käynnistysvaiheeseen oli liitetty talkootyön elementti, jälkikäteen voi nähdä, että talkoistaminen lähti heti alussa vinoon. Wiki-ajattelun ja tasa-arvoisen joukkoistamisen ihanteet eivät juurikaan välittyneet käännöstieteen yhteisölle vaan kävi pikemminkin päinvastoin. Hanke henkilöityi nimettyyn talkoistajaan, joka oli Excel-tiedoston haltija, yhteiseen arviointiin liittyvien sähköpostien lähettäjä ja vastausviestien koostaja. Alan tutkija- ja opettajayhteisö suhtautui kyllä termipankkiin varsin myönteisesti, ja talkoistajana sain monia kannustavia viestejä samoin kuin pitkiäkin ohjeistuksia siitä, mitä minun kannattaisi tai pitäisi seuraavaksi tehdä, mutta lopulta arvelen, että yleiseksi tulkinnaksi tilanteesta jäi, että 1) käännöstiede on nyt saatu vietyä tieteen termipankkiin, ja 2) mahdolliset täsmennykset hoitaa yksi nimetty henkilö.

Todellinen tilanne oli varsin toisenlainen. Käännöstieteen otsikon alle oli saatu kohtuullinen joukko termejä, mutta vain joiltakin käännöstieteen osa-alueilta, suomen kielen kannalta osin epätydyttävässä muodossa ja vain vanhempaa kirjallisuutta heijastellen. Pohjana käytettyjen sanastojen vahvuus oli monikielisyys, jonka ansiosta termipankkiin saatiin heti termivastineita monilla eri kielillä. Toisaalta alueella oli merkittävä puute: suurin osa määritelmistä puuttui eikä selitetekstejä ollut lainkaan. Asiantuntija-arvion yhteydessä havaittiin kääntämisen opetussanaston määritelmistä monenlaisia täydennys- ja korjaustarpeita, ja Helsingin yliopiston sanastossa taas määritelmät olivat englanniksi, joten ne eivät sopineet termipankin suomenkielisille sivuille. Määritelmät päätettiin sen vuoksi sijoittaa wiki-alustalle siten, että ne näkyvät vain termipankkiin kirjautuneille asiantuntijoille, jotka voisivat sitten käyttää niitä itse laatimiensa suomenkielisten määritelmien ja selitteiden pohjana.

3 Jatkotoimet: opiskelijat töihin!

Alussa oli siis joukko monikielisiä termitietueita. Ja siihen se olisi varmaan jäänytkin, ellei olisi saatu mukaan opiskelijoita. Keväällä 2013 järjestimme Itä-Suomen yliopistossa Tieteen termipankin ja kansallisen tohtorikoulutusverkosto Langnetin yhteistyönä käsiteanalyysi- ja termipankkikurssin, jonka yhteydessä kieliaineiden jatko-opiskelijat tutustuivat Tieteen termipankkiin, kirjautuivat sinne asiantuntijoiksi ja työstivät oman väitöskirjansa keskeisiä termejä. Nuoret tutkijat ovatkin uusimman ja ajankohtaisimman sanaston asiantuntijoita, ja heidän avullaan termipankkiin on saatu tietueita ilmiöistä, joista 1990-luvun käännöstieteessä ei lainkaan puhuttu (esim. *kuvailutulkkaus*). Nina Pilke ja Merja Koskela (Vaasan yliopisto) vetivät kurssilla käsitekarttahaaroituksia, jotka osoittivat hyvin konkreettisesti myös termityön pedagogisen ja tieteellisen arvon: oma tutkimusaihe jäntevöityy huomattavasti, kun joutuu määrittelemään tarkasti ja yleispätevästi sen keskeisimmät termit, ja tutkimuskenttä saattaa avautua aivan uusin tavoin, kun joutuu miettimään käsitteiden keskinäisiä suhteita ja oman ydinkäsitteiden

ympäriille rakentuvaa termiverkostoa. Tieteen termipankissa suositellaan termipankkiin tehtävän termityön ottamista osaksi jatko-opiskelijoiden opinto-ohjelmaa. Kannatan ajatusta lämpimästi ja toivon, että ajatusta harkitaan myös kaikissa käännöstiedettä sisältävissä tohtoriohjelmissa.

Tohtoriopiskelijoiden termiosaamisen voidaan jo odottaa olevan varsin hyvä, etenkin oman väitöskirjan aihepiiristä. Käännöstieteen aihealueella on kokeiltu myös perustutkinto-opiskelijoiden käyttämistä talkootyövoimana. Päivi Pasanen on pitänyt Helsingin yliopistossa useammankin terminologiakurssin, jonka aikana opiskelijat ovat tuottaneet muun muassa puuttuvia määritelmiä ja selitteitä. Näin on saatu täydennettyä lukuisia aukkoja, mutta toimintamalli ei ole ongelmaton. Määritelmien ja selitysten kirjoittaminen ei ole helppoa, joten on ymmärrettävää, että opiskelijatyössä syntyy korjattavaa. Mitä enemmän opiskelijoita, sitä enemmän uutta ainesta, mutta myös sitä enemmän tarkistettavaa, korjattavaa ja muokattavaa. Ennen graduvaihetta useimmilla opiskelijoilla ei vielä ole kovin syvällistä ymmärrystä alastaan eivätkä he vielä ole valinneet oman erityisen kiinnostuksensa kohteita, joihin sitten paneutuvat tarkemmin. Siksi heillä ei ole aina vielä valmiuksia arvioida käyttämiensä lähteiden luotettavuutta tai vertailla eri lähteistä tulevia tietoja keskenään.

Hyvä esimerkki ymmärrettävästä mutta ehdottomasti korjausta vaatineesta väärinkäsityksestä liittyy tietueeseen *parafraasi*. Se tuli termipankkiin Helsingin yliopiston sanastossa, jossa se esiteltiin Drydenin tunnetun kolmijaon keskimmäisenä terminä (ks. Dryden teoksessa Chesterman toim. 1989). Opiskelijat olivat määritelmän kirjoittamista varten etsineet sen suomenkielistä vastinetta, kohdanneet Rune Ingon termin *parafrastinen kääntäminen*, ja tulkinneet näiden tarkoittavan samaa. Ingo (1990: 81–82) kuitenkin tarkoittaa termillä aivan toisenlaista kääntämisen tapaa kuin Dryden. Ingolle *parafrastinen kääntäminen* on vapaan kääntämisen tapa, jossa vastineita haetaan ylätasolta; Drydenille se taas edustaa eräänlaista kultaista keskitietä, jossa kääntäjä ei orjallisesti seuraa alkutekstiä mutta säilyttää silti kirjailijan tarkoituksen. Drydenille *parafraasi* on siten positiivinen ja tavoiteltava asia, Ingolle se on paheksuttava ja vältettävä. Tästä sekaannuksesta syntyi termipankkiin varsin ristiriitainen käsittehässäkkä, jota on sittemmin setvitty. Opiskelijoita ei voi sekaannuksesta juuri moittia. Pikemminkin moite kohdistuu käännöstieteen yhteisöön kollektiivisesti. Suomalainen käännöstiede on aina ollut hyvin kansainvälistä, ja julkaiseminen kansainvälisissä julkaisuissa on tutkijoille arkipäivää. Samalla suomenkielinen julkaiseminen on jäänyt eri syistä jalkoihin, ja opiskelijoiden lähdeaineistoksi on tarjolla vain joitakin suomenkielisiä käännöstieteellisiä yleisteoksia. Siksi yksittäiset, ikääntyneet ja osin Ingon tapaan idiosynkraattisetkin teokset saavat helposti ylikorostuneen aseman.²

Opiskelijatyönä syntyneiden ja muokattujen tietueiden kohdalla lukee termipankissa varoitus siitä, että tietuetta ei ole vielä tarkistettu. Sama tieto jää näkyviin myös asiantuntijoiden omiin muutoksiin, elleivät he käy sitä poistamassa. Yksi kirjautuneen käyttäjän melko vaivaton talkoilutapa onkin käydä klikkaamassa kelvollisten tietueiden

² Saattaa olla niinkin, että termipankkia täydentäneet opiskelijat löysivät *parafrastisen kääntämisen* suomenkielisessä wikipediassa olevalta käännöstieteen sivulta (https://fi.wikipedia.org/wiki/Kääntämisen_mahdottomuus; luettu 31.8.2015), joka sekin on opiskelijatyönä syntynyt.

muokkaussivulla rasti tarkistusruutuun. Tämän toiminnon avulla käyttäjät voivat vahvistaa sellaiset tietueet, joiden he katsovat edustavan alalla vallitsevaa ymmärrystä termin merkityksestä ja käyttöalasta. Saman toiminnon avulla eli pyytämällä jotakuta toista tarkistamaan tietueen asiantuntijakäyttäjä voi jättää muille vaivattomasti viestin silloin, kun ei halua yksin lyödä lukkoon tulkintoja.

4 Mitä käännöstieteen aihealueelle kuuluu nyt?

Vuonna 2015 käännöstieteen aihealue on ottanut monta harppausta eteenpäin. Helsingin KäTu-symposiumissa huhtikuussa järjestettyyn työpajaan osallistui yli neljäkymmentä innokasta talkoolaista, joista monet myös kirjautuivat asiantuntijoiksi ja työstivät tietueita. Samassa yhteydessä perustettiin asiantuntijaryhmä, johon kuuluu niin termityön ja terminologian asiantuntijoita (Inkeri Vehmas-Thesslund), entuudestaankin aktiivisia termipankin asian edistäjiä (Päivi Pasanen, Liisa Tiittula) kuin tiettyjen erikoisalojen osaajia (Leena Salmi, Ritva Hartama-Heinonen). Asiantuntijaryhmä on konkreettinen viesti siitä, että kyse on kollektiivisesta hankkeesta. Toivottavasti sitä ei tulkita niin, että muiden käyttäjien panosta ei enää tarvittaisi, sillä kukin aihealue on vain niin hyvä kuin sen alan tutkijat siitä yhdessä tekevät ja siihen työhön tarvitaan laajaa osaajien joukkoa.

Vuoden 2015 aikana käännöstieteen aihealueella on edistetty kahta erilaista asiaa. Ensinnäkin on kehitetty rakenteita. Toistaiseksi melko vähäinen käsitesuhteiden hyödyntäminen on edennyt, ja yhä useammalle termille on määritelty ylä-, ala- tai vieruskäsitteitä. Myös alaluokkien rakentaminen on vähitellen aloitettu. Toiseksi, keskeisimmät termit ovat saaneet lihaa luiden ympärille. Määritelmien ohella olemme alkaneet vähitellen tuottaa lyhyehköjä selitetekstejä, joissa avataan termien historiaa, käyttöalaa, kiistanalaisia piirteitä ja muita keskeisiä kysymyksiä (ks. esim. *vieraannuttaminen*). Eri aihealueilla selitteille on valittu erilaisia tyylejä ja käytänteitä. Alkuvaiheessa kielitieteen ja kasvitieteen niukka ja eksakti tyyli kahlitsi ehkä ainakin omaa näkemystäni erilaisista mahdollisuuksista, mutta uusien humanististen alojen mukaantulo on lisännyt vaihtoehtojen kirjoa. Käännöstieteen kuvailutekstit ovat vielä kaukana esimerkiksi oikeustieteen aihealueen pitkistä käsikirja-artikkeleista, eikä sellaisia ole ainakaan toistaiseksi ajateltu termipankkiin tarvittavankaan, mutta alkuvaiheen monikielisistä termilistoista edetään vähitellen kohti monikäyttöisempiä ja käännöstieteen alakohtaisia keskusteluja alan ulkopuolisillekin avaavia tietueita.

Syksyllä 2015 saimme käyttööme työharjoittelijan, joka työsti käännöstieteen aihealuetta eteenpäin merkittävästi. Alue on kuitenkin edelleen monin tavoin keskeneräinen, ja talkoovoimia kaivataan. Uusin käännöstiede on edelleen vajaasti edustettuna, ja monet perinteisemmätkin termit odottavat tarkennuksia. Yksi keino on innostaa suomenkielisten käännöstieteellisten julkaisujen kirjoittajat liittämään hankkeisiin myös termipankkiosion. Esimerkiksi tuore käännöstieteellinen yleisteos *Käännetyt maailmat* (Aaltonen ym. toim. 2015) tarjoaa oivallisen mahdollisuuden melko pienellä vaivalla lisätä puuttuvia termejä, ja olenkin pyytänyt kaikkia kirjoittajia tarkistamaan oman artikkelinsa keskeisten termien tilanteen termipankissa ja tekemään tarvittaessa lisäyksiä ja muokkauksia. Osa kirjoittajista on jo näin tehnytkin.

5 Johtopäätöksiä ja näkymiä

Valehtelin jos väittäisin, etten ole kuluneiden viiden vuoden aikana ollut lainkaan turhautunut ja pettynyt talkootyön jähmeyteen ja siihen, että aktiivinen toiminta on ollut niin harvojen harteilla. Juuri käännöstieteilijöiltä, jotka arkisissa koulutustehtävissään jatkuvasti kääntäjäopiskelijoille korostavat termitaitoja ja erikoiskielten termityön merkitystä ja joista monet itse hallitsevat ja jotkut myös opettavat terminologiaa, odotin alussa paljon suurempaa aktiivisuutta. Samalla ymmärrän hyvin ja tunnistan itsekin arkisen työn joka suuntaan haarovat vaatimukset ja ikuisen ajanpuutteen. Käännöstieteestä saadut kokemukset voivatkin olla avuksi uusien aihealueiden talkoistajille. Joukkoistettu termityö ei ole itsestäänselvyys edes alalla, jolle termityö on tuttua, joka on pieni ja yhteen hiileen puhaltava, joka osaa arvostaa termipankin sille antamaa näkyvyyttä ja jonka koulutustehtävä tarjoaa luontevia olemassa olevia kurssikonteksteja opiskelijoiden ottamiseen mukaan (terminologiakurssit). Odotukset kannattaa siis säätää inhorealistiksi. Parhaiten asiantuntijoiden talkoistaminen on käännöstieteen alueella toteutunut kasvokkaisissa tapahtumissa, jotka ovat kestoaltaan rajattuja. Toisaalta yhdenkin ihmisen aktiivinen työpanos, vaikka vain rajatun ajan, voi viedä hanketta merkittävästi eteenpäin.

Kaikki terminologit eivät pidä siitä Tieteen termipankin peruseriaatteesta, että termityötä tekevät aihealueen asiantuntijat, vaikka he eivät tunne systemaattisen termityön periaatteita ja ovat siten terminologian suhteen maallikoita. Käännöstieteen aihealue on siinä mielessä erityistapaus, että monet käännöstieteilijät ovat myös terminologian asiantuntijoita. Toisin kuin monilla kollegoillani, minulla itselläni ei kuitenkaan ole terminologiataustaa, ja itsessäni tunnistan kyllä taipumuksia, jotka liittyvät terminologien huoliin. Olen hyvin varovainen käsitesuhteiden määrittelijä ja merkitsen niitä vain, jos olen aivan varma siitä, että olen ymmärtänyt ne oikein. Määritelmän asianmukainen muotoilu aiheuttaa minulle jatkuvaa päänvaivaa, ja silti arvelen, että määritelmäni eivät aina kestä kriittistä tarkastelua. Ensimmäisinä vuosina tulkitsin siksi oman roolini lähinnä tsemppaajaksi ja muistuttelijaksi ja työstin tietueita hyvin harvoin ja varoen. Sitten ymmärsin, että käännöstieteen aihealue ei koskaan kukoista, ellemmme päästä irti ylikriittisyydestä. Sama pätee kaikilla muillakin aloilla. Sellaisia tieteen resursseja ei tässä maassa lähiaikoina nähdä, että voisimme palkata ammattiterminologit tuottamaan jokaiselle alalle tyylikkäästi luokitellut ja käsitehierarkioiltaan moitteettomat termistöt. Sitä odotellessa kuolee suomi tieteen kielenä. Mutta jos me kaikki sijoitamme aina toisinaan hetken omaa aikaamme siihen, että viemme termipankkia taas pienen askeleen pidemmälle ja jos olemme myös valmiita kollektiivisesti täydentämään ja korjaamaan toistemme toisinaan ehkä keskeneräiseksi jääviä avauksia, meillä on jatkossakin käytössämme oivallinen työkalu niin oman ajattelumme jäsentämiseen kuin alan keskeisen oppisisällön siirtämiseen seuraaville tutkijapolville.

Lähteet

Aaltonen, Sirkku, Nestori Siponkoski & Kristiina Abdallah (toim.) 2015. *Käännetyt maailmat. Johdatus käännösviestintään*. Helsinki: Gaudeamus.

Dryden, John 1680/1989. Metaphrase, paraphrase and imitation. Teoksessa: Andrew Chesterman (ed.) *Readings in Translation Theory*. Helsinki: FinnLectura, 7–12.

Ingo, Rune 1990. *Lähtökielestä kohdekieleen. Johdatusta käännöstieteeseen*. Helsinki: WSOY.

Onikki-Rantajääskö, Tiina & Kaarina Pitkänen-Heikkilä 2015. Joukkoistamisen haasteita ja mahdollisuuksia Tieteen termipankin wiktalkoissa. *Tieteessä tapahtuu* 33:6, 14–19. Saatavissa: <http://ojs.tsv.fi/index.php/tt/article/view/53320/16591> [viitattu 28.11.2015].

Kirjoittajan esittely ja yhteystiedot

Kaisa Koskinen toimii käännöstieteen professorina Itä-Suomen yliopistossa. Hän on toiminut Tieteen termipankissa käännöstieteen talkoistajana vuodesta 2011 lähtien.
Sähköpostiosoite: [kaisa.koskinen \(at\) uef.fi](mailto:kaisa.koskinen@uef.fi)